

BIBLICKÉ SMLOUVY

Bible je knihou dohod či smluv mezi Bohem a jeho lidem. Každá obsahuje sliby a požadavky, na jejichž dodržování se obě strany dohodly. Všechny biblické smlouvy jsou zpečetěny znamením, které má lidem připomenout jejich úlohu ve smlouvě. Obvykle také obsahují symbolický prvek. Ve Starém zákoně jsou uvedeny smlouvy mezi Bohem na jedné straně a Izraelci či jednotlivci na straně druhé. Nový zákon obsahuje poslední smlouvu mezi Bohem a všemi těmi, kdo věří v Ježíše.

Bůh si přál, aby jeho první smlouva s lidstvem trvala věčně. Přítomnost zla ve světě však způsobila, že lidstvo porušilo svůj smluvní závazek, a to vedlo k jeho odpadnutí od Boha. Ve Starém zákoně je původní smlouva několikrát obnovena, protože lidé neustále ztrácejí víru v Boha. Bůh je však milosrdný a vždy znovu umožňuje lidstvu začít znovu.

STROM POZNÁNÍ
Na tomto obraze z 15. století je namalováno zakázané ovoce.

1. Adam a Eva (Genesis 2–3)

První biblickou smlouvou je smlouva mezi Bohem na jedné straně a Adamem a Evou na straně druhé. Bůh jim dává zahradu v Edenu, na nádherném místě země. V zahradě zasadí strom života, který má být připomínkou smlouvy a symbolem jejich nesmrtelnosti. Na oplátku se Adam s Evou mají starat o to, co Bůh stvořil, a dodržovat Boží příkaz neochutnat ze stromu poznání dobrého a zlého. Ale zlo vstupuje do světa v podobě hada a svede Evu, aby zakázané ovoce ochutnala. Nato jsou Adam a Eva vyhnáni z Edenu. Stanou se smrtelnými a jsou odloučeni od Boha.

2. Noe a archa (Genesis 9)

Bůh obnovuje svou smlouvu s lidstvem prostřednictvím Noeho. Sesílá na svět, který je zkažený a plný násilí, potopu, aby jej zničila, ale zachrání Noeho a jeho rodinu, protože jsou spravedliví. Po potopě jim přikáže, aby se na zemi rozmnožovali. Zakáže jim vzájemně se zabíjet a přikáže jim nejíst nic, co je „oživené krví“ (Genesis 9,4). Bůh slibuje, že již nikdy nezničí svět potopou, a na znamení své smlouvy umístí na nebesa duhu.

NOEMOVA ARCHA
Barevná vitráž z 15. století.

3. Abraham a zaslíbená země (Genesis 15–18)

Noemovi potomci se velmi množí, ale svůj slib nedodržují. Proto Bůh uzavře novou smlouvu, a to s Abrahamem, který je spravedlivý. Bůh mu slibuje, že se stane otcem velkého národa a že jeho potomci zdědí zemi Kanaan. Na

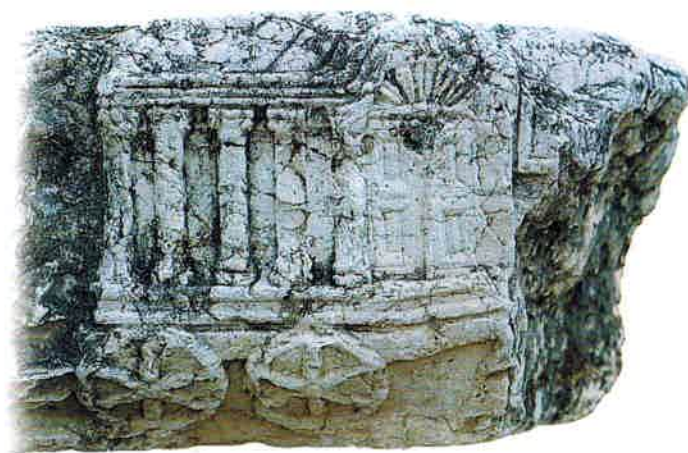
oplátku Bůh požaduje, aby mu Abraham a jeho lid zůstali věrni (Genesis 18,19). Muži z Abrahamova domu mají být na znamení nové úmluvy obřezáni. Tato smlouva činí z Abrahamových potomků – Izraelců – Bohem vyvolený národ.

KENAAN, ZASLÍBENÁ ZEMĚ
Toto úrodné údolí v Izraeli je kousek země, kterou Bůh slíbil Abrahamovi.

4. Mojžíš a Zákon (Exodus 19–20)

Izraelci ztrácejí víru v Boha, když trpí jako otroci v Egyptě. Bůh je z Egypta vyvede, ale stanoví nové podmínky smlouvy. Prostřednictvím proroka Mojžíše dává Izraelcům desatero přikázání a podrobná morální a rituální pravidla. Bůh slibuje chránit svůj lid před nepřáteli, jestliže bude dodržovat jeho zákony. Izraelci musejí zpečetit svůj slib zasvěcením svých prvorozených Bohu (Exodus 34,19). Toto zasvěcení má být neustálou připomínkou doby, kdy Bůh chránil jejich prvorozené syny před ranami, které seslal na Egypt. Mojžíš také dostane příkaz vybudovat přenosný svatostánek, svatý příbytek. Toto svaté místo je symbolem Boží přítomnosti.

SCHRÁNA SMLOUVY
Mojžíšovy zákony byly uchovávány v posvátné schráně nazývané schrána smlouvy. Tato schrána vytesaná do kamene pochází z Kafarnaum v Izraeli.

NA POČÁTKU

První knihou bible je Genesis. Je tak pojmenována podle prvních slov hebrejského textu, „berešit“, což znamená „na počátku“. „Genesis“ je řecký překlad tohoto hebrejského slova. Tato kniha popisuje stvoření světa, pád lidstva a nejstarší dějiny izraelského národa. Uvádí také významná témata, která pak prostupují celou bibli. Jsou jimi hřích, vykoupení, hněv a slitování. Poskytuje klíč k porozumění hebrejským textům.

STVOŘENÍ
Ilustrace z luteránské bible
s Adamem a Evou (cca 1530).

Přiběž vznikl vesmír, a popisuje stvoření nebe a země v průběhu šesti dnů. Genesis 2 se zaměřuje více na stvoření lidstva a na postavení lidí ve vesmíru.

Mýty starověkého Předního východu

Některé části knihy Genesis se podobají ostatním literárním textům starověkého Předního východu zabývajícím se stvořením světa. Společným prvkem je v nich oddělení země a nebes i stvoření člověka z hlíny. Babylónský epos „Atrachasis“ se biblickému vyprávění blíží nejvíce. Tento epos popisuje, jak bohové člověku přikázali obdělávat zemi (Genesis 3) a poté ho zničili velikou potopou (Genesis 7-9).

Zahrada v Edenu je často zobrazována jako bujná zelená oáza.

Zahrada v Edenu

Adam a Eva žili v zahradě Eden, která se stala symbolem ráje na zemi. Když byl hebrejský text přeložen do řečtiny, byla zahrada přeložena slovem „paradeisos“, a toto slovo pak přešlo do mnoha evropských jazyků ve významu *ráj* (např. v angličtině „paradise“).

Struktura knihy Genesis

Knihy Genesis začíná příběhem o stvoření, který je úvodem knihy i celé bible. Poté následuje deset oddílů, z nichž každý vypráví příběh o jednotlivci či větším počtu lidí a jejich vztahu k Bohu. Těchto deset oddílů lze uspořádat do dvou skupin po pěti oddílech. První skupinou jsou „nejstarší dějiny“ (od Adama k Abrahamovi). Druhou skupinou jsou „dějiny patriarchů“ (dějiny praotců Izraele).

Příběh o stvoření

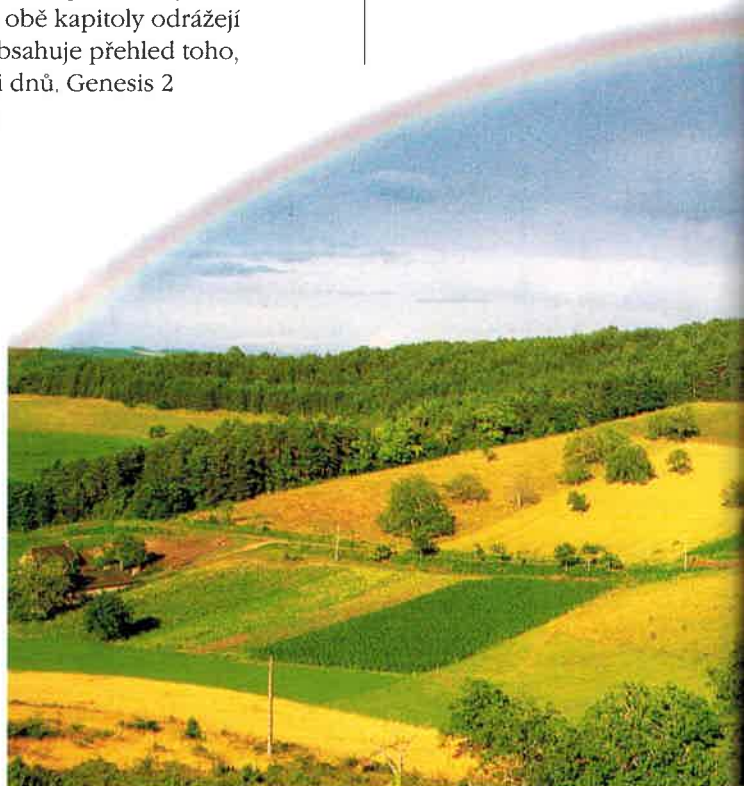
Příběh o stvoření je námětem dvou kapitol knihy Genesis. Někteří biblisté se domnívají, že obě kapitoly odrážejí dvě odlišné tradice. Genesis 1 obsahuje přehled toho,

ČTENÍ ZE SVITKU TORY
Židovský chlapec slaví bar micva. Židovští chlapci jsou považováni za dospělé ve třinácti letech, kdy poprvé čtou v synagóze ze svitku Tóry.

Smysl knihy Genesis

Původně měla kniha Genesis poučit Izraelce o jejich původu, víře a odpovědnosti jakožto Bohem vyvoleného národa. Její obsah byl uspořádán do jasně vymezených oddílů, které pomáhaly čtenáři či posluchači zapamatovat si Boží příkazy. Text se opakuje a opakuje se slova a slovní spojení zdůrazňují Boží poselství.

PŘÍBĚH O STVOŘENÍ

KAPITOLA 1 VERŠ 2
„Pustá a prázdná“

Bůh stvořil svět a pravidelně a symetricky ho uspořádal. Tato dvě slova tvoří strukturu šesti dnů stvoření. První tři dny (tvoření) odpovídají druhým třem dnům (naplnění).

KAPITOLA 1 VERŠE 3, 10
„I řekl Bůh: (...) Viděl, že to je dobré.“

Bůh vystupuje jako osoba. Na jeho příkaz je stvořen vesmír. Tyto klíčové výrazy dávají podobu celému příběhu o stvoření. První slova uvádějí každý akt stvoření a druhá část zdůrazňuje dokonalost Božího díla.

KAPITOLA 1 VERŠ 5
„Byl večer a bylo jitro.“
U Izraelců den začínal i končil západem slunce, proto je večer jmenován před jitem. Sedmým dnem začínají dějiny lidstva, a proto tento den nemá ani ráno a ani večer.

1 **N**A¹ POČÁTKU STVOŘIL Bůh nebe a zemi. ²Země byla *pustá a prázdná* a nad propastnou tůňí byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží. ³*I řekl Bůh: „Buď světlo!“* A bylo světlo. ⁴Viděl, že světlo je dobré, a oddělil světlo od tmy. ⁵Světlo nazval Bůh dnem a tmu nazval nocí. *Byl večer a bylo jitro*, den první.

⁶I řekl Bůh: „Buď klenba uprostřed vod a odděluj vody od vod!“ (...) ⁷A stalo se tak. ⁸Klenbu nazval Bůh nebem. *Byl večer a bylo jitro*, den druhý.

⁹I řekl Bůh: „Nahromadte se vody pod nebem na jedno místo a ukaž se souši!“ (...) ¹⁰Souš nazval Bůh zemí a nahromaděné vody nazval moři. *Viděl, že to je dobré.* ¹¹Bůh také řekl: „Zazelenej se země zelení (...) rozmanitého druhu.“ (...) A stalo se tak. (...) ¹²Bůh viděl, že to je dobré. ¹³Byl večer a bylo jitro, den třetí.

¹⁴I řekl Bůh: „Buďte světla na nebeské klenbě, aby oddělovala den od noci! *Budou na znamení časů, dnů a let.*“ (...) ¹⁵A stalo se tak. ¹⁶Učinil tedy Bůh dvě veliká světla: větší světlo, aby vládlo ve dne, a menší světlo, aby vládlo v noci; učinil i hvězdy. (...) ¹⁸Viděl, že to je dobré. ¹⁹Byl večer a bylo jitro, den čtvrtý.

²⁰I řekl Bůh: „Hemžete se vody živočišnou havětí a létavci létejte nad zemí.“ (...) ²¹Viděl, že to je dobré. ²²A Bůh jim poželal: „Ploďte a množte se.“ (...) ²³Byl večer a bylo jitro, den pátý.

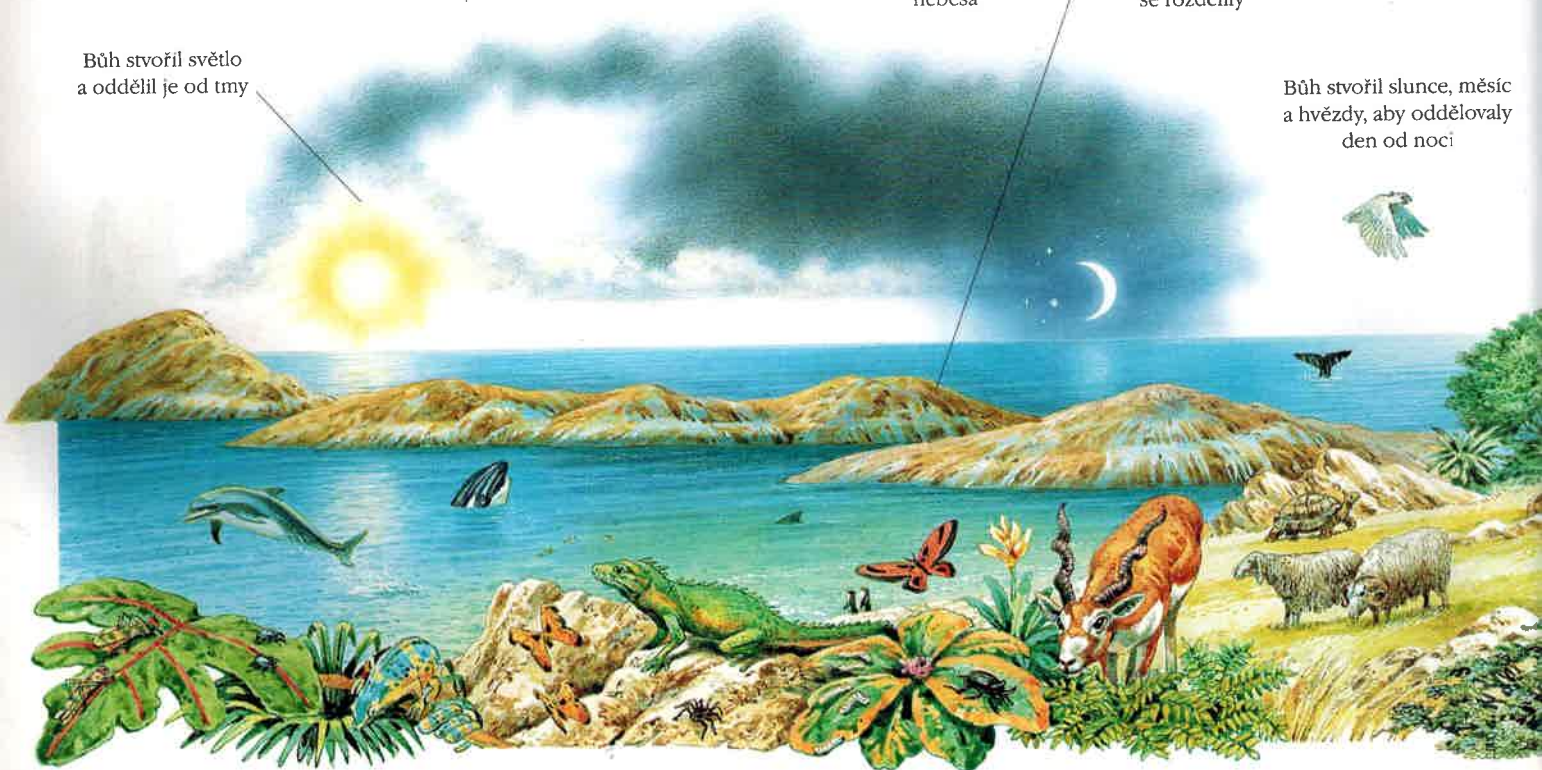
Na počátku byla země pustá,
prázdná a temná

Bůh stvořil
nebesa

Objevila se souš a vody
se rozdělily

Bůh stvořil světlo
a oddělil je od tmy

Bůh stvořil slunce, měsíc
a hvězdy, aby oddělovaly
den od noci

V ZAHRADĚ EDENU

KAPITOLA 2 VERŠ 4

„Hospodin učinil zemi a nebe.“

V prvním příběhu o stvoření je obrácený slovosled: „Hospodin učinil nebe a zemi.“ (Genesis 1,1) Genesis 1 popisuje stvoření vesmíru jako celku, tento příběh se zase soustřeďuje na stvoření lidstva.

KAPITOLA 2 VERŠ 7

„Dech života“

Pouze člověku byl darován dech Boží, který jej odlišuje od zvířat. Hebrejské slovo pro „dech“ znamená také „duch“. Duch Boží umožňuje lidem přemýšlet, žít citově a uvědomovat si svého Stvořitele.

KAPITOLA 2 VERŠ 8

„Zahradu v Edenu na východě“

Ve starověkých kulturách Předního východu symbolizoval východ život a světlo. Eden je hebrejské slovo s významem „potěšení“ nebo „rozkoš“. Byl místem potěšení a radosti.

2 **V**⁴DEN, KDY Hospodin Bůh učinil zemi a nebe, ⁵nebylo na zemi ještě žádné polní křovisko ani nevzcházela žádná polní bylina, neboť Hospodin Bůh nezavlažoval zemi deštěm. (...)

⁶Jen záplava vystupovala ze země a napájela celý zemský povrch.

⁷I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípí *dech života*. Tak se stal člověk živým tvorem.

⁸A Hospodin Bůh vysadil *zahradu v Edenu na východě* a postavil tam člověka, kterého vytvořil. ⁹Hospodin Bůh dal vyrůst ze země všemu stromovní žadoucím na pohled, s plody dobrými k jídlu, uprostřed zahrady pak stromu života a stromu poznání dobrého a zlého.

¹⁰Z Edenu vychází řeka, aby napájela zahradu. Odtud dál se rozděluje ve čtyři hlavní toky. ¹¹Jméno prvního je *Pišon*. (...) ¹³Jméno druhé řeky je *Gichón*. (...) ¹⁴Jméno třetí řeky je *Chidekel*. (...) Čtvrtá řeka je *Eufkrat*. ¹⁵Hospodin Bůh postavil člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil. ¹⁶A Hospodin Bůh člověku přikázal: „Z každého stromu zahrady smíš jíst. ¹⁷Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti.“

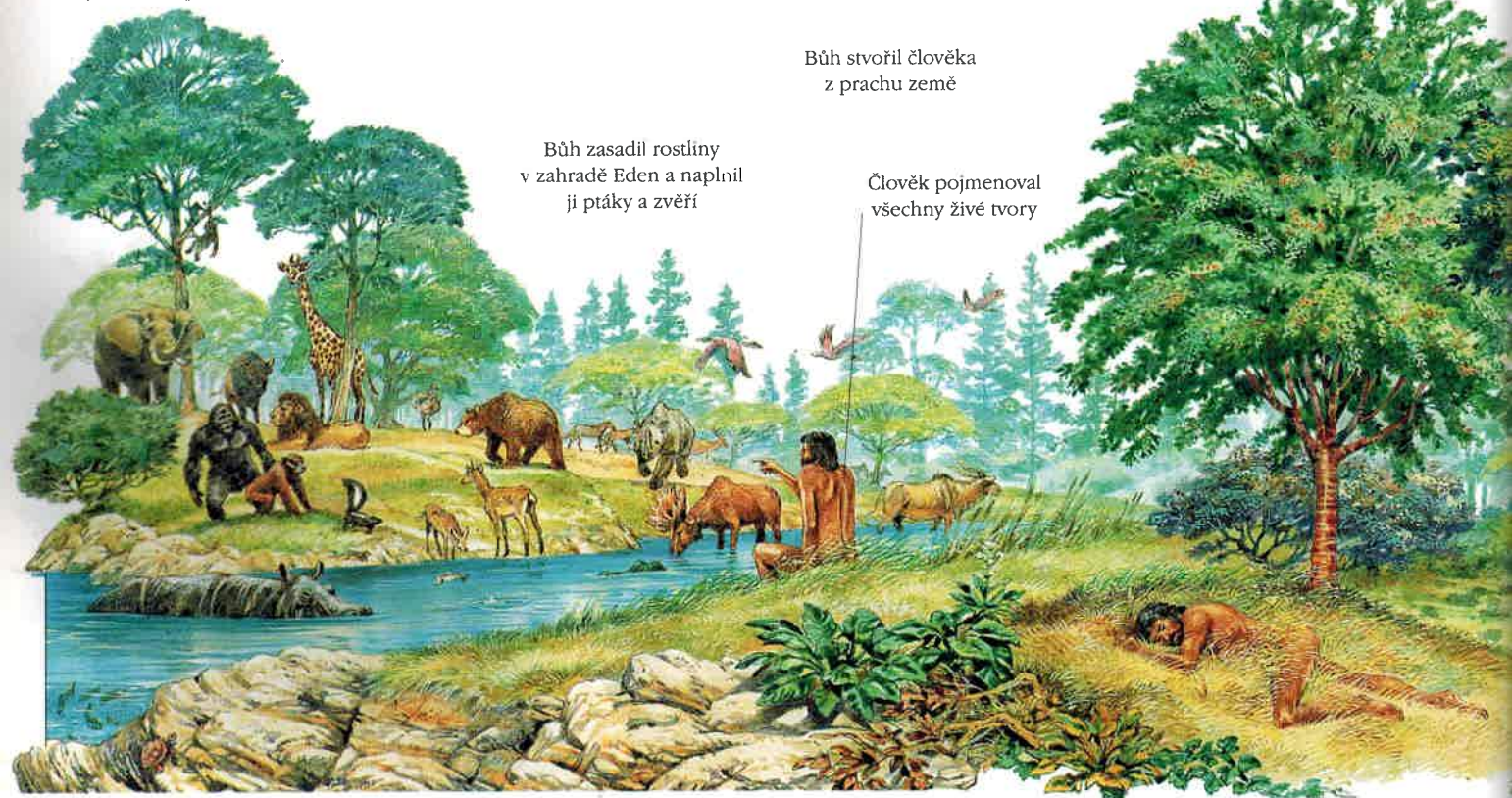
¹⁸I řekl Hospodin Bůh: „*Není dobré, aby člověk byl sám*.“ (...)

¹⁹Když vytvořil Hospodin Bůh ze země všechnu polní zvěř a všechno nebeské ptactvo, přivedl je k člověku, aby viděl, jak je nazve. Každý živý tvor se měl jmenovat

Bůh stvořil člověka
z prachu země

Bůh zasadil rostliny
v zahradě Eden a naplnil
ji ptáky a zvěří

Člověk pojmenoval
všechny živé tvory

ADAM A EVA

KAPITOLA 3 VERŠ 2

„Hadovi“

Některé kultury starověkého Předního východu spojují hady s moudrostí a věštěním. V bibli je had často symbolem zla. V pozdější tradici je spojován s ďáblem. Hebrejské slovo pro hada, „náchás“, se podobá výrazu „nášaa“ s významem „oklamat“. Použití této slovní hříčky zdůrazňuje úlohu hada jako svůdce.

KADIDELNICE
Kenaanská hliněná
nádobu zdobená hady
(cca 1000 př. Kr.).

KAPITOLA 3 VERŠ 6

„Strom s plody dobrými“

O jaké ovoce tu konkrétně jde, není uvedeno, ale často bývá toto ovoce zobrazováno jako jablko. Tato tradice pochází pravděpodobně z 5. století, kdy byla bible přeložena do latiny. Latinské slovo pro zlo, „malum“, znamená v psané podobě také jablko.

ADAM A EVA
Na této francouzské plaketě je zakázané ovoce namalováno jako jablko (cca 1570).

KAPITOLA 3 VERŠ 19

„Prach jsi a v prach se navrátíš.“

Adam pojedl ze „stromu poznání“, a proto už nebude žít věčně. Člověk byl stvořen z prachu (Genesis 2,7) a Bůh ho vrátí do původního stavu. Boží slova stanovila tělesný cyklus života a smrti.

3

NEJZCHYTRALEJŠÍ¹ ZE VŠÍ POLNÍ ZVĚŘE, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had. Řekl ženě: „Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?“

²Žena *hadovi* odvětila: „Plody ze stromů v zahradě jíst smíme.

³Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: ‘Nejezte z něho, (...) abyste nezemřeli.’“

⁴Had ženu ujišťoval: „Nikoli, nepropadnete smrti. ⁵Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevřou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.“

⁶Žena viděla, že je to *strom s plody dobrými* k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. ⁷Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nazí. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi.

⁸Tu uslyšeli hlas Hospodina Boha procházejícího se po zahradě za denního vánku. I ukryli se člověk a jeho žena před Hospodinem Bohem uprostřed stromů v zahradě.

Bůh se jich zeptal, zda jedli ze stromu poznání, protože se styděli za svou nahotu. Adam odpověděl, že mu Eva dala jíst ovoce z toho stromu. Načež řekla Eva Bohu, že byla oklamána hadem.

Bůh hada proklel a odsoudil ho, aby se plazil po břiše a jedl prach země. Evu potrestal zvětšením porodních bolestí.

¹⁷Adamovi řekl: „Uposlechl jsi hlasu své ženy a jedl jsi ze stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst. Kvůli tobě nechť je země prokleta; po celý svůj život z ní budeš jíst v trápení. ¹⁸Vydá ti jenom trní a hloží a budeš jíst polní byliny. ¹⁹V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátíš do země, z níž jsi byl vzat. *Prach jsi a v prach se navrátíš.*“

²⁰Člověk svou ženu pojmenoval *Eva*, protože se stala matkou všech živých.

²¹Hospodin Bůh udělal Adamovi a jeho ženě kožené šuknice a přioděl je. ²²I řekl Hospodin Bůh: „Teď je člověk jako jeden z nás, zná dobré i zlé. Nepřipustím, aby vztáhl ruku po stromu života, jedl a byl živ navěky.“ ²³Proto jej Hospodin Bůh vyhnal ze zahrady v Edenu, aby obdělával zemi, z níž byl vzat. ²⁴Tak člověka zapudil. Východně od zahrady v Edenu usadil *cheruby* s míhajícími *se plamenným mečem*, aby střežili cestu ke stromu života.

KAIN A ÁBEL

KAPITOLA 4 VERŠ 1

„Získala jsem muže, a tím Hospodina.“

Eva přiznává, že Bůh je stvořitelem všech věcí. Jméno jejího syna to potvrzuje. „Kain“ znamená hebrejsky „získat“.

KAPITOLA 4 VERŠ 2

„Porodila jeho bratra Ábela.“
Hebrejské slovo „Ábel“ znamená „dech“. Znamená něco, co zcela vyprchá, a naznačuje tak Ábelův osud.

KAPITOLA 4 VERŠ 5

„Na Kaina však a na jeho obětní dar neshlédl.“

Bible nevysvětluje, proč Bůh zavrhl Kainovu oběť, ale lze to pochopit v kontextu izraelských obětních pravidel. Písmo stanoví, že prvorozený má být obětován Bohu (Exodus 13,2) a že mu mají být zasvěceny první plody žní (Leviticus 23,10). Ábel pečlivě vybírá svou oběť Bohu, ale Kain nikoliv.

KAIN A ÁBEL

Tato italská freska je jednou ze série obrazů, které zpodobují příběh o Adamovi a Evě a o Kainovi a Ábelovi. Tento výjev zachycuje Kaina a Ábela, jak předkládají své oběti Bohu.

KAPITOLA 4 VERŠ 7

„Budeš-li konat dobro.“

Boží slova naznačují, že Kain věděl, že jeho oběť je pro Boha nepřijatelná. Bohu mohou být věnovány jen dary dokonalé. (Leviticus 22,20-22)

4 **I** poznal člověk svou ženu Evu a ta otěhotněla a porodila Kaina. Tu řekla: *„Získala jsem muže, a tím Hospodina.“* ²Dále porodila jeho bratra Ábela.

Adam a Eva mají dva syny, Kaina a Ábela

Ábel se stará o stáda a daruje prvorozené jehně Bohu

Kain obdělává půdu a Bohu obětuje část své sklizně

Ábel se stal pastýřem ovcí, ale Kain se stal zemědělcem.

³Po jisté době přinesl Kain Hospodinu obětní dar z plodin země. ⁴Také Ábel přinesl oběť ze svých prvorozených ovcí a z jejich tuku. I shlédl Hospodin na Ábela a na jeho obětní dar, ⁵*na Kaina však a na jeho obětní dar neshlédl*. Proto Kain vzplanul velikým hněvem a zesinal v tváři.

⁶I řekl Hospodin Kainovi:

„Proč jsi tak vzplanul? A proč máš tak sinalou tvář? ⁷Což nepřijmu i tebe, budeš-li konat dobro? Nebudeš-li konat dobro, hřích se uvelebí ve dveřích a bude po tobě dychtit; ty však máš nad ním vládnout.“

⁸I promluvil Kain ke svému bratru Ábelovi. (...) Když byli na poli, povstal Kain proti svému bratru Ábelovi a zabil jej.

⁹Hospodin řekl Kainovi: „Kde je tvůj bratr Ábel?“ Odvětil: „Nevím. Cožpak jsem strážcem svého bratra?“

¹⁰Hospodin pravil: „Cos to učinil! Slyš, prolitá krev tvého bratra křičí ke mně ze země.“

Bůh dává přednost oběti Ábelově

Kain zabíjí svého bratra v záchvatu žárlivosti

NOE STAVÍ ARCHU

KAPITOLA 6 VERŠ 11

„Země však byla před Bohem zkažená.“

V očích Božích země umírala. Své stvoření Bůh světil lidstvu, ale lidé vedli zkažený život a pošpinili všechno kolem sebe. Jen Noe byl bez viny, protože žil spravedlivě a uctíval Boha a jeho stvoření. Jeho jméno znamená v hebrejštině „útěcha“. Noe měl přinést útěchu prokleté zemi.

Země se stala místem plným zla. Jenom Noe byl spravedlivý.

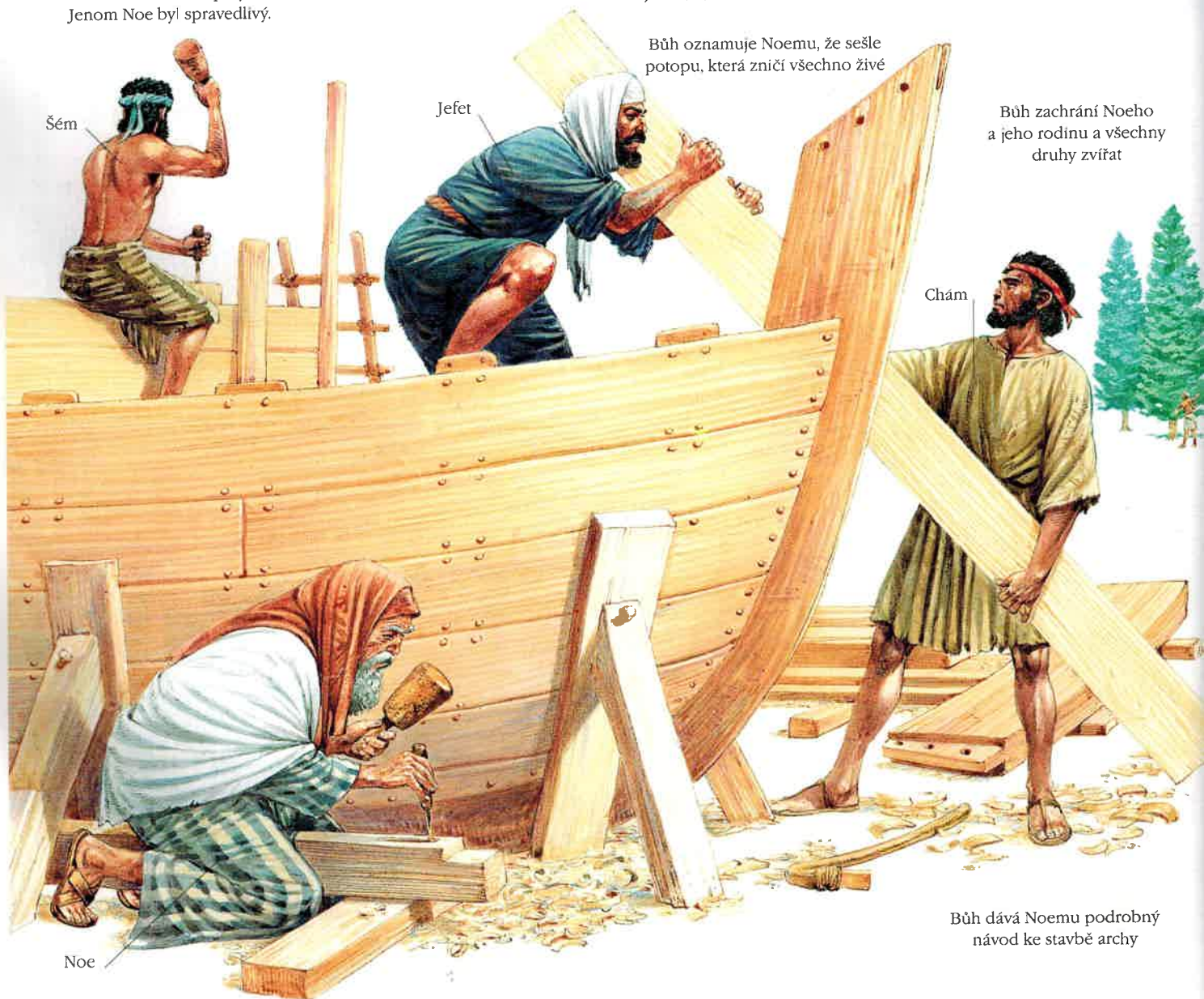
6 **N**OE⁹ BYL MUŽ SPRAVEDLIVÝ, bezúhonný ve svém pokolení; Noe chodil s Bohem. ¹⁰A Noe zplodil tři syny: Šéma, Cháma a Jefeta.

¹¹Země však byla před Bohem zkažená a plná násilí. (...)

¹³I řekl Bůh Noemu: „Rozhodl jsem se skoncovat se vším tvorstvem, neboť země je plná lidského násilí. Zahladím je i se zemí.“

¹⁴Udělej si archu z goferového dřeva. V arše uděláš komůrky a vysmolíš ji uvnitř i zvenčí smolou. ¹⁵A uděláš ji takto: Délka archy bude tři sta loket, šířka padesát loket a výška třicet loket.

¹⁶Archa bude mít světlík; na loket odshora jej ukončíš a do boku archy vsadíš dveře. Uděláš v ní spodní, druhé i třetí patro. (...) ²¹Ty pak si naber k obživě různou potravu, nashromáždí si ji.“ (...)

Bůh oznamuje Noemu, že se šle potopu, která zničí všechno živé

Bůh zachrání Noeho a jeho rodinu a všechny druhy zvířat

Bůh dává Noemu podrobný návod ke stavbě archy

POTOPA A DUHA

KAPITOLA 8 VERŠ 1

„Způsobil, že nad zemí zavanul vítr, a vody se uklidnily.“

„Vitr“ připomíná Božího „ducha“, který se „vznášel nad vodami“ v příběhu o stvoření. Bůh pravil na počátku: „Nahromadte se vody pod nebem na jedno místo a ukaž se souš!“

JEŽÍŠ A POTOPA

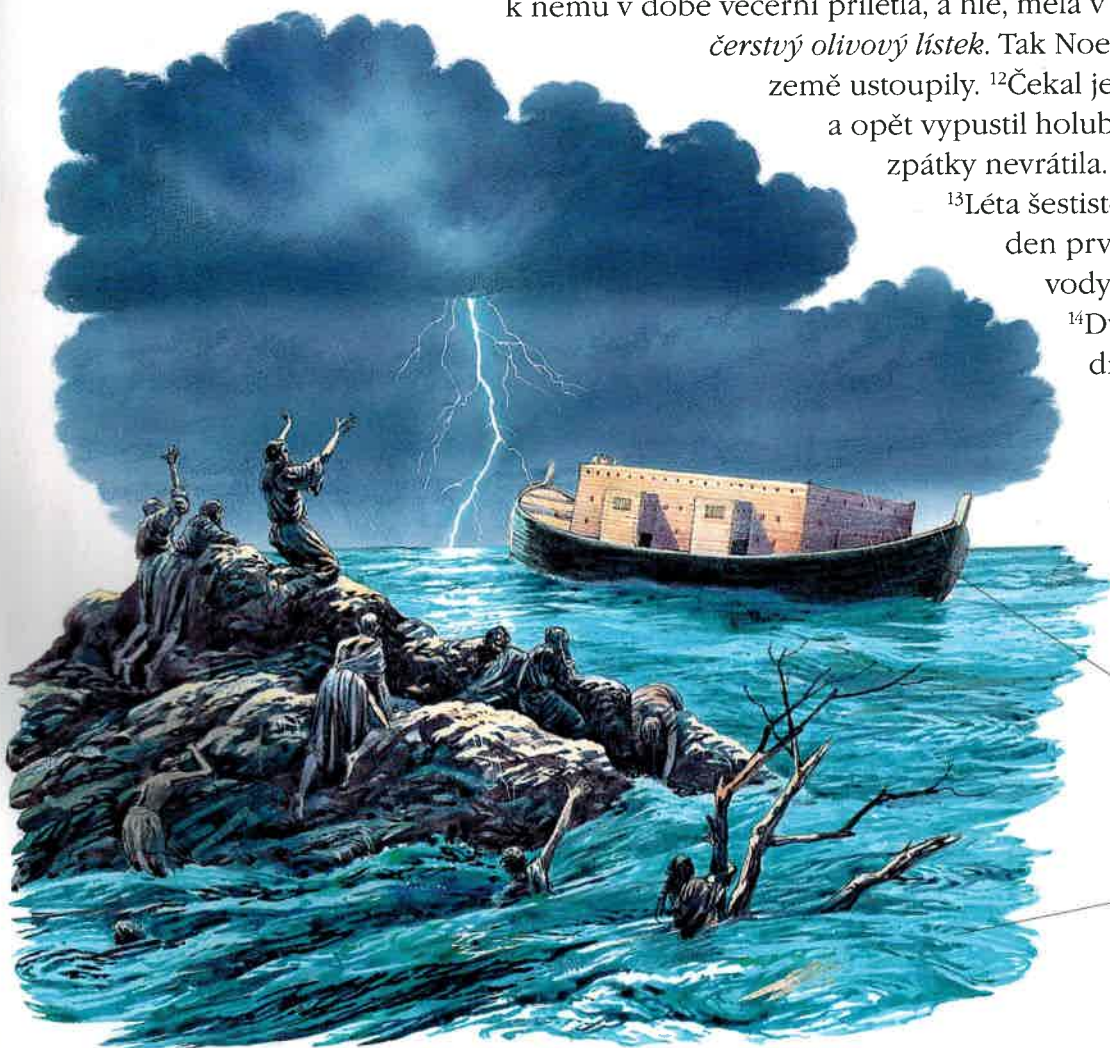
Ježíš řekl svým učedníkům, že konec světa přijde stejně nečekaně jako potopa: „Jako tehdy před potopou hodovali a pili, ženili se a vdávaly až do dne, kdy Noe vešel do korábu, a nic nepoznali, až přišla potopa a zachvátila všechny – takový bude i příchod Syna člověka.“ (Matouš 24,38-39)

7 **P**OTOPA¹⁷ NA ZEMI TRVALA ČTYŘICET DNÍ. (...) ¹⁸Vody zmohutněly a stále jich na zemi přibývalo. Archa plula po hladině vod. (...) ²³Tak smetl Bůh vše, co povstalo, co bylo na povrchu země. (...) Zachován byl pouze Noe a to, co s ním bylo v arše. ²⁴Mohutně stály vody na zemi po sto padesát dnů. 8 Bůh¹ však pamatoval na Noeho i na všechnu zvěř a všechnen dobytek, který s ním byl v arše. *Způsobil, že nad zemí zavanul vítr, a vody se uklidnily.* ²Byly ucpány prameny propastné tůně i nebeské propusti a byl zadržen lijavec z nebe. Když přešlo sto padesát dnů, začaly vody ze země ustupovat a opadávat, ⁴takže sedmnáctého dne sedmého měsíce *archa spočinula na pohoří Araratu.* (...) ⁶Když pak přešlo čtyřicet dnů, otevřel Noe v arše okno, které udělal, ⁷a vypustil krkavce; ten vylétával a vracel se. (...) ⁸Pak vypustil holubici. (...) ⁹Holubice však nenalezla místečka, kde by její noha mohla spočinout, a vrátila se k němu do archy. (...) ¹⁰Čekal ještě dalších sedm dní a znovu vypustil holubici z archy. ¹¹A holubice k němu v době večerní přilétla, a hle, měla v zobáčku

čerstvý olivový lístek. Tak Noe poznal, že vody ze země ustoupily. ¹²Čekal ještě dalších sedm dní a opět vypustil holubici; už se však k němu zpátky nevrátila.

¹³Léta šestistého prvního, první den prvního měsíce, začaly vody na zemi vysychat. (...)

¹⁴Dvacátého sedmého dne druhého měsíce byla již země suchá.

Pršelo nepřetržitě po čtyřicet dní a nocí. Ale Noe, jeho rodina a všechna zvířata jsou v bezpečí v arše.

Voda pokryla celou zemi a vše živé zahynulo ve vodách potopy

VĚŽ V BÁBELU

KAPITOLA 9 VERŠ 25

„Proklet buď Kenaan.“

Noemova kletba přinese své plody. Kenaanci (potomci Noemova syna Cháma) budou proslulí svým morálním úpadkem. Jejich nepřátelé Izraelci (potomci Šémovi) je ovládnou. Šémovi potomci, Semité, jsou naopak požehnáni.

KAPITOLA 9 VERŠ 29

„Dnů Noeho bylo devět set padesát let.“

Noe je poslední z deseti lidí ve Starém zákoně, kteří se dožili pozoruhodně vysokého věku. Metuzalém zemřel ve věku 950 let a jeho jméno se stalo symbolem dlouhověkosti.

KAPITOLA 10 VERŠ 8

„Nimrod se stal na zemi prvním bohatýrem.“

Chámův potomek byl ideálním vládcem. Byl lovcem, válečníkem a stavitelem. Nimrod hebrejsky znamená „vzbouříme se“. Nimrod nešel Hospodinovou cestou, ale usiloval o naplnění svých ambicí.

KAPITOLA 10 VERŠ 10

„Počátkem jeho království“

Nimrod vládl velkému království. Věž v Babelu byla postavena na pláni Šineár, pravděpodobně v Babelónu, a židovská tradice považuje za stavitele právě Nimroda.

NIMRODOVO KRÁLOVSTVÍ

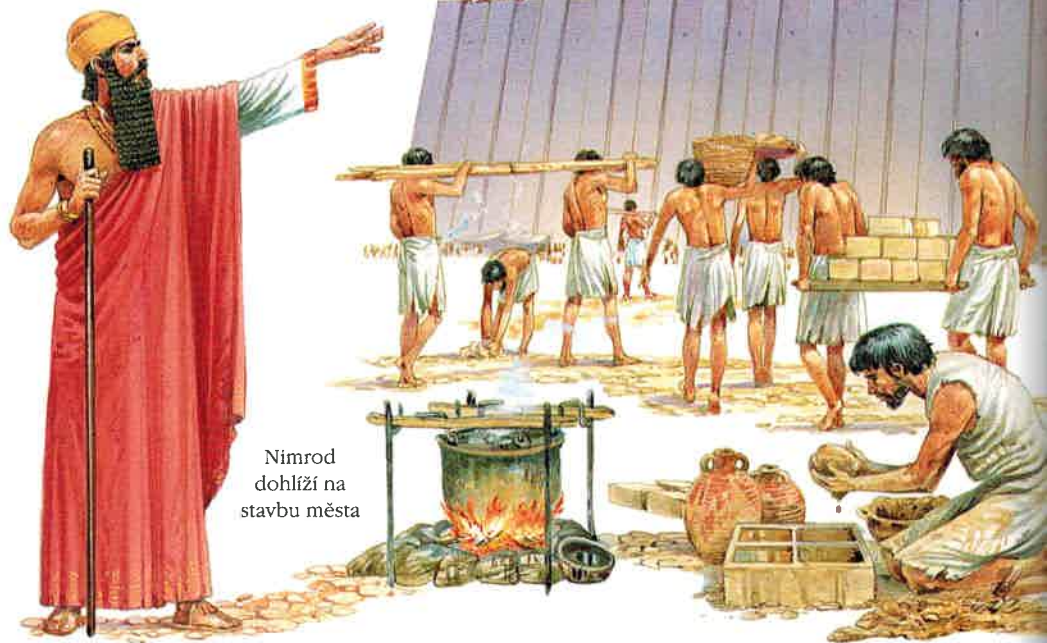
9 Synové¹⁸ Noeho, kteří vyšli z archy, byli Šém, Chám a Jefet; Chám je otec Kenaanův. ¹⁹Tito tři jsou synové Noeho; podle nich se rozdělila celá země.

Přestože je Bůh spasil, nepřestává lidstvo tihnout ke hříchu. Noe, před potopou bez viny, se opije a usne nahý. Jeho syn Chám vidí jeho nahotu, která je zakázaná, a znectí ho.

²⁴Když Noe procitl z opojení a zvěděl, co mu provedl jeho nejmladší syn, ²⁵řekl: „Proklet buď Kenaan, ať je nejbídnějším otrokem svých bratří!“

Noe prokleje Chámovy potomky, ale žehná Šémovi a Jefetovi i jejich potomstvu.

²⁹Všech dnů Noeho bylo devět set padesát let, a umřel.

Nimrod dohlíží na stavbu města

Jeden z Chámových potomků, Nimrod, se stane velmi mocným.

10 ⁸[Nimrod] se stal na zemi prvním bohatýrem. ⁹Byl to bohatýrský lovec před Hospodinem. (...) ¹⁰Počátkem jeho království byl Babelón, Erech, Akad a Kalné v zemi Šineáru. ¹¹Z této země vyšel do Asýrie a vystavěl Ninive. (...)

11 ¹Celá země byla jednotná v řeči i v činech.

²Když táhli na východ, našli v zemi Šineáru pláň a usadili se tam.